

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Adresată: **Plenului Consiliului Superior al Magistraturii**

În atenția domnului Președinte

Subsemnatul Stelian-Cristian ION, ministrul justiției, membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, prin prezenta, având în vedere:

- Hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene la 18.05.2021 în cauzele conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19,
- Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare din 08.06.2021,
- Raportul de constatări factice Auditul extern al managementului Inspecției Judiciare pe anul 2020
- Hotărârea Secției pentru Procurori a CSM nr. 230/23.03.2021 și Rapoartele anuale de activitate al Inspecției Judiciare pe anii 2020 și 2019,

solicít :

1. Respingerea Raportul de constatări factice Auditul extern al managementului Inspecției Judiciare pe anul 2020;

2. Constituirea și convocarea comisiei prevăzute art. 67 alin. 5 din Legea nr. 317/2004 în vederea analizării modului de îndeplinire a atribuțiilor manageriale de către Inspectorul-șef al Inspecției judiciare și propunerii de revocare din funcție a inspectorului-șef;

3. Stabilirea unui calendar pentru desfășurarea acestei proceduri de revocare, în cazul în care comisia prevăzută art. 67 alin. 5 din Legea nr. 317/2004 este convocată pentru analiza modalității de îndeplinire de către Inspectorul-șef a atribuțiilor manageriale.

Prin Hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene la 18.05.2021 în cauzele conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19 (Hotărârea CJUE), s-a reținut că, deși organizarea justiției în statele membre ale Uniunii intră în competența

acestora, exercitarea acestei competențe de organizare se poate face doar cu respectarea obligațiilor care decurg pentru acestea din dreptul Uniunii.

CJUE a reținut că Decizia 2006/928 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției este obligatorie în toate elementele sale pentru România iar obiectivele de referință care figurează în anexa la aceasta au caracter obligatoriu pentru România deoarece urmăresc să asigure respectarea valorii statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE.

De aceea, România este obligată să ia măsurile adecvate pentru atingerea acestor obiective, ținând seama în mod corespunzător, în temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, de rapoartele întocmite de Comisie pe baza Deciziei 2006/928, în special de recomandările formulate în rapoartele menționate.

Cu privire la Inspekția judiciară, în Hotărârea CJUE din 18.05.2021 s-a considerat că atribuțiile acestui organ și, în special, întinderea competențelor de care dispun persoanele cu funcții de conducere a acestui organ sunt de natură să ridice semne de întrebare în raport cu cerința de independență a judecătorilor.

Existența unui control jurisdicțional efectiv care să asigure respectarea dreptului Uniunii este inerentă unui stat de drept valorii, iar principiului separării puterilor ce caracterizează funcționarea unui stat de drept, **înseamnă, în special, garantarea independenței instanțelor față de puterile legislativă și executivă.**

CJUE și-a subliniat jurisprudența constantă conform căreia garanțiile de independență și de imparțialitate impuse în temeiul dreptului Uniunii postulează existența unor norme care să permită înlăturarea, *în percepția justițiabililor*, a oricărei îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea instanței în cauză în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă.

Aceasta înseamnă excluderea nu numai a oricărei influențe directe, sub formă de instrucțiuni, ci și a formelor de influență indirectă susceptibile să dirijeze deciziile judecătorilor, iar normele care guvernează regimul disciplinar, prezintă un astfel de risc de utilizare ca sistem de control politic al conținutului deciziilor judiciare cât timp nu sunt guvernate de o procedură care garantează pe deplin drepturile consacrate articolul 47 privind dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil și articolul 48 privind prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

CJUE a evidențiat că, întrucât perspectiva inițierii unei cercetări disciplinare este în sine susceptibilă să exercite o presiune asupra celor care au sarcina de a judeca, este esențial ca **organul competent să efectueze cercetările și să exercite acțiunea disciplinară să acționeze în cadrul exercitării misiunilor sale în mod obiectiv și imparțial și în acest scop să fie la adăpost de orice influență exterioară.** În plus, deoarece persoanele care ocupă funcțiile de conducere în

cadrul unui astfel de organ pot exercita o influență determinantă asupra activității acestuia, normele care guvernează procedura de numire în aceste funcții trebuie să fie concepute, astfel încât să nu poată da naștere niciunei îndoieli legitime cu privire la utilizarea prerogativelor și a funcțiilor organului menționat ca instrument de presiune asupra activității judiciare sau de control politic al acestei activități.

Domnul judecător Netejoru Lucian a exercitat un mandat de inspector-șef al Inspecției Judiciare, pe o perioadă de 3 ani, de la 01.09.2015 până la 31.08.2018.

Deși la data de 01.09.2018, mandatul de conducere al domnului Lucian Netejoru era încetat prin ajungere la termen, prin O.U.G. nr. 77/2018, publicată în M. Of. nr. 676/05.09.2018 s-a stabilit că interimatul acestei funcții se asigură de inspectorul-șef al cărui mandat a expirat, până la data ocupării acestor funcții în condițiile legii. Acest interimat al domnului Lucian Netejoru a durat în perioada 05.09.2018 – 14.05.2019, de la 15.05.2019 domnul Lucian Netejoru fiind numit de C.S.M. în funcția de inspector-șef al Inspecției Judiciare, pentru un nou mandat de 3 ani.

CJUE a stabilit că această reglementare națională **poate genera îndoieli legitime cu privire la utilizarea prerogativelor și a funcțiilor organului menționat ca instrument de presiune asupra activității judiciare sau de control politic al acestei activități** deoarece a avut ca efect, *fie și cu titlu provizoriu*, să permită guvernului să facă numiri în funcțiile de conducere ale Inspecției Judiciare cu încălcarea procedurii ordinare de numire prevăzute de Legea nr. 317/2004.

La 08.06.2021, **Comisia Europeană** a dat publicității raportul către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare (Raportului MCV) în care a făcut o riguroasă analiză a eforturilor României de a-și reforma sistemul judiciar și de a intensifica lupta împotriva corupției, obligații asumate la momentul aderării României la UE.

În privința activității Inspecției Judiciare, Comisia și-a pornit evaluarea de la recomandarea din Raportul MCV 2018 prin care se solicita numirea imediată, de către Consiliul Superior al Magistraturii, a echipei interimare de conducere a Inspecției Judiciare și numirea, în termen de trei luni, prin concurs, a unei noi conduceri a Inspecției Judiciare.

Comisia Europeană a indicat anumite „*preocupări structurale*” care nu au fost încă remediate adică:

a) recurența cu care au fost inițiate proceduri disciplinare împotriva magistraților care se opuneau în mod public direcției urmate de reforma sistemului judiciar (*iar aici a fost remarcat expres cazul solicitării de suspendare din funcție a magistraților care au înaintat Curții de Justiție a Uniunii Europene cereri de decizie preliminară*); trebuie adăugată sesizarea din oficiu a Inspecției Judiciare împotriva unui judecător care într-o cauză penală a făcut aplicarea hotărârii CJUE.,

- b) divulgările de documente în presă – care au fost utilizate apoi de politicieni pentru a ataca instituțiile judiciare –,
- c) prelungirea de către guvern a mandatului conducerii Inspecției Judiciare,
- d) concentrarea tuturor proceselor decizionale în cadrul atribuțiilor inspectorului-șef și
- e) lipsa de răspundere a Inspecției Judiciare și limitele competențelor de supraveghere ale CSM.

Verificările făcute împotriva magistraților care s-au opus ori au criticat modificările legilor justiției contravin în mod flagrant statuărilor CEDO din hotărârea pronunțată în cauza *Kovesi vs. România* prin care s-a reafirmat dreptul magistraților de a-și exprima în mod liber opinia în contextul dezbaterilor publice care trebuie să caracterizeze într-un stat de drept procesul de adoptare ori de modificare a cadrului normativ care le reglementează statutul, precum și a celui de amendare a legislației penale.

De asemenea orice astfel de proceduri disciplinare au „*efect inhibitor*”, prin faptul că a descurajează nu doar pe cei vizați, ci și pe alți procurori sau judecători care ar fi participat, în viitor, la alte dezbateri publice privind reformele legislative care afectează sistemul judiciar și alte chestiuni mai generale care vizează independența autorității judecătorești.

Independența și profesionalismul, respectiv, rolul și funcționarea Inspecției Judiciare, au fost analizate Comisia Europeană și prin prisma constatărilor din hotărârea CJUE din 18.05.2021, prin raport fiind îndemnate „*autoritățile care supraveghează Inspecția Judiciară, în special CSM*” să țină seama de această hotărâre.

Aceasta înseamnă că interpretarea normei dreptului Uniunii dată de Curte în exercitarea competenței pe care i o conferă articolul 267 TFUE lămurește și precizează semnificația și domeniul de aplicare al acestei norme, astfel cum trebuie sau cum ar fi trebuit să fie înțeleasă și aplicată de la intrarea sa în vigoare. În conformitate cu o jurisprudență constantă a CJUE (a se vedea cauza C-263/10, par. 32) rezultă că **articolul 2 și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și Decizia 2006/928 pot și trebuie să fie aplicate raporturilor juridice născute și constituite înainte de hotărârea CJUE din 18.05.2021, dacă sunt reunite și condițiile care permit supunerea litigiului privind aplicarea normei respective instanțelor competente.**

Perioada de provizorat contrar dreptului Uniunii a exercitării de către domnul Lucian Netejoru a funcției de inspector șef al I.J. s-a întins în intervalul 01.09.2018-14.05.2019 timp în care au fost adoptate o serie de acte esențiale pentru funcționarea Inspecției Judiciare: *Regulamentul de organizare a concursului pentru numirea în funcție a inspectorilor judiciari* aprobat prin Ordinul inspectorului șef nr. 131/04.12.2018, *Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare* aprobat prin Ordinul inspectorului șef nr. 134/11.12.2018, *Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție* aprobat prin Ordinul inspectorului șef nr. 136/11.12.2018.

La acestea se adaugă zeci de alte acte cu caracter administrativ (concursuri pentru ocuparea posturilor de inspector judiciar și alte categorii de personal ale IJ, privind efectuarea unor diferite controale, privind constituirea echipelor de control etc.) sau cu caracter jurisdicțional (rezoluții privind cercetarea disciplinară sau acțiunile disciplinare) **toate virtual nule pentru că persoana care le-a emis a fost numită cu încălcarea dreptului Uniunii.**

Având în vedere obligația ce revine României de a lua măsurile adecvate în vederea realizării în cel mai scurt timp a obiectivelor asumate privind reforma judiciară și lupta împotriva corupției, precum și consecințele pe care hotărârea CJUE din 18.05.2021 în cauza *Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și alții* le produce asupra întregii activități a Inspecției Judiciare (organizare și funcționare, reglementare a normelor de efectuare a lucrărilor de inspecție, organizarea concursului pentru numirea în funcție a inspectorilor precum și toate actele îndeplinite în temeiul acestor regulamente, inclusiv numiri de inspectori sau lucrări realizate de acestea) și având în vedere că în soluționarea cauzelor conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, numele d-lui Lucian Netejoru a fost menționat expres de 4 ori de CJUE în considerentele pe care se sprijină soluția ei (pct. 114-120) situație fără corespondent atunci când se fac referiri la numele altor persoane, având în vedere această lungă perioadă de provizorat contrar dreptului Uniunii și luând în considerare obligația ce revine României de a lua măsurile adecvate în vederea realizării *în cel mai scurt timp* a obiectivelor asumate privind reforma judiciară și lupta împotriva corupției, **apreciem că demisia d-lui Lucian Netejoru funcția de inspector șef al I.J. ar fi putut reprezenta un prim pas către un remediu potrivit pentru consolidarea independenței și creșterea eficienței puterii judecătorești.**

Având în vedere că acest remediu nu s-a produs până la acest moment, pentru argumentele reținute în Hotărârea Secției pentru Procurori a CSM nr. 230/23.03.2021 (constând, în esență, în argumente de îndeplinire în mod defectuos a atribuțiilor manageriale: refuzul nejustificat de efectuare a unui control dispus de Secția pentru Procurori, calitatea foarte scăzută a activității Inspecției Judiciare în domeniul răspunderii disciplinare a procurorilor, focalizarea activității Inspecției Judiciare în perioada 2017 – 2020 asupra procurorilor din cadrul D.N.A. și asupra procurorilor din cadrul asociațiilor profesionale care au luat poziții față de modificările legislative din anul 2018), solicit **constituirea și convocarea comisiei prevăzute art. 67 alin. 5 din Legea nr. 317/2004 în vederea analizării modului de îndeplinire a atribuțiilor manageriale de către Inspectorul-șef al Inspecției judiciare și propunerii de revocare din funcție a inspectorului-șef.**

În privința Raportului de constatări factice Auditul extern al managementului Inspecției Judiciare pe anul 2020, se poate observa că acesta est un șir nesfârșit de remarci aproape inepte că *„nu s-au identificat deficiențe de la prevederile procedurilor operaționale și ale Regulamentului”*. Inutilitatea practică a acestui raport reiese din simpla analiză a rapoartelor de audit 2015-2019 în care constatările sunt în mare parte similare, diferite fiind datele statistice și alte cifre sau nume.

Deși dl. Lucian Netejoru - inspector șef al I.J. în perioada 2015-2021 - avea obligația efectuării tuturor demersurilor pentru întocmirea raportului de audit în primele 3 luni ale anului și comunicării raportului Consiliului Superior al Magistraturii în termen de maximum 5 zile de la primire, trebuie arătat că Raportul pe anul 2016 a fost finalizat la 28.06.2017, comunicat CSM la 03.07.2017 și dezbătut de Plen la 08.10.2020; Raportul pe anul 2018 a fost finalizat în 25.07.2019, comunicat C.S.M. la 01.08.2019 și dezbătut de Plen la 08.10.2020 iar Raportul pe anul 2019 a fost finalizat în 09.04.2020, comunicat C.S.M. la 13.04.2020 și dezbătut de Plen tot la 08.10.2020 (Raportul pe anul 2017 a fost comunicat C.S.M. la 29.03.2018 și dezbătut de Plen la 19.04.2018).

Doar din punctul de vedere al manierei în care dl. inspector șef Lucian Netejoru simte și manifestă respect față de prevederile art. 68 din Legii nr. 317/2004 (doar o singură dată, în intervalul 2016-2021, acest text nu a fost încălcat) un text extrem de clar în conținut și singurul prin care se instituie un instrument de responsabilizare a conducerii I.J., este evidentă lipsa de competențe manageriale și a capacității de a-și asuma decizii și responsabilități, insuficiențe care să justifice prin ele însele măsura revocării din funcție a inspectorului șef .

Trebuie observat că, în perioada 2015-2019, Raportului de audit extern al managementului Inspecției Judiciare a fost realizat invariabil de aceeași entitate, deși desfășurarea unei proceduri de achiziție publică ar fi trebuit să conducă, măcar într-unul dintre ani, la realizarea auditului de către o altă entitate. În anul 2020, Raportului de audit extern al managementului I.J. a fost întocmit de către o societate comercială, pentru care în calitate de partener semnează aceeași persoană care, în anul 2019, reprezenta auditorul din anul 2019.

Din punctul de vedere al conținutului concret al Raportului, deși o evaluare a calității managementului ar trebui să vizeze o analiză detaliată a organizării Inspecției Judiciare, o examinare a comportamentului și comunicării inspector șef și ale celorlalte persoane cu funcții de conducere din cadrul Inspecției, o verificare a asumării responsabilităților și o cercetare manifestărilor concrete a aptitudinilor manageriale din perspectiva bunei funcționări a instituției, se poate lesne costata că *Raportului de constatări faptice Auditul extern al managementului Inspecției Judiciare pe anul 2020* nu cuprinde nicio astfel de analiză.

Dimpotrivă, *Raportul 2020* este o enumerare de „constatări” (complet nepertinente) că nu există deficiențe în nici un domeniu important al exercitării atribuțiilor manageriale deși, astfel cum rezultă din Hotărârea Secției pentru Procurori a C.S.M. nr. 230/23.03.2021, **în anul 2020 lucrările Inspecției Judiciare în domeniul răspunderii disciplinare a procurorilor au avut o calitate foarte scăzută, ajungându-se ca, în anul 2020, o singură acțiune disciplinară să fie admisă de către Secția pentru Procurori** (din totalul de 21 acțiuni disciplinare aflate pe rolul Secției pentru Procurori în materie disciplinară în anul 2020, au fost soluționate 14 acțiuni, una fiind admisă, **6 acțiuni respinse ca neîntemeiate și 7 acțiuni fiind anulate**).

În anul 2020, din 2.706 de sesizări disciplinare formulate împotriva judecătorilor au fost exercitate 9 acțiuni disciplinare, dintre acestea 5 au fost soluționate prin admitere (din care 2 soluții au rămas definitive prin nerecurare), iar 4 se află în curs de soluționare în fața Secției

pentru judecători în materie disciplinară. Spre comparație, în anul 2019, I.J. a exercitat 24 de acțiuni disciplinare împotriva judecătorilor și 19 acțiuni disciplinare împotriva procurorilor din care, în 2019, doar 2 au fost admise, 2 au fost fiind respinse, 2 au fost anulate, iar 12 nesoluționate în 2019.

De aceea, *Raportul 2020* este, din perspectiva cuprinsului său concret și prin raportare la soluțiile Secția pentru Procurori în materie disciplinară, o încercare de mascare a ineficienței vădite a Inspecției Judiciare, iar nu un act prin care se verifică eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea bunei funcționări a instituției, a calității corespunzătoare a serviciului și prin care se pot identifica deficiențele constatate și formula propuneri corespunzătoare pentru înlăturarea acestora.

Cu privire la activitatea Inspecției Judiciare, în Hotărârea CJUE s-a arătat că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, din principiul cooperării loiale, consacrat la articolul 4 alineatul (3) TUE, rezultă că statele membre sunt ținute să ia toate măsurile necesare pentru a garanta aplicabilitatea și eficacitatea dreptului Uniunii, precum și să elimine consecințele ilicite ale unei încălcări a acestui drept și că o astfel de obligație revine, în cadrul competențelor sale, fiecărui organ al statului membru în cauză.

În Raportul MCV 2021 s-a reamintit că, în rapoartele din 2018 și 2019, s-a pus sub semnul întrebării soliditatea normelor privind numirea și tragerea la răspundere a conducerii Inspecției Judiciare.

Raportul MCV 2021 reia anumite statuări ale Hotărârii CJUE subliniind că prevederile actuale din Legea nr. 317/2004 privind numirea și prerogativele conducerii I.J. *„ar putea fi utilizate ca instrument de presiune asupra activității respectivilor judecători și procurori sau de control politic al acestei activități”*. Comisia subliniază că *„autoritățile care supraveghează Inspecția Judiciară, în special CSM, vor trebui să țină seama în mod corespunzător de hotărâre, și în lumina preocupărilor repetate exprimate cu privire la activitatea Inspecției Judiciare”*.

De aceea, având în vedere argumentele care au condus Comisia la această solicitare **explicită** („existența unor preocupări legate de lipsa de răspundere a Inspecției Judiciare”, menționând „proporția ridicată a dosarelor înaintate în instanță de Inspecție, respinse în cele din urmă în instanță”, „concentrarea tuturor proceselor decizionale în cadrul atribuțiilor inspectorului-șef” și „limitele competențelor de supraveghere ale CSM” „preocupări cu privire la cercetările disciplinare și sancțiunile severe aplicate magistraților care critică eficiența și independența sistemului judiciar”), precum și constatările din cuprinsul Hotărârii Secției pentru Procurori a C.S.M. nr. 230/23.03.2021 **solicit respingerea Raportului de constatări factive Auditul extern al managementului Inspecției Judiciare pe anul 2020 și constituirea și convocarea comisiei prevăzute art. 67 alin. 5 din Legea nr. 317/2004 în vederea analizării modului de îndeplinire a atribuțiilor manageriale de către Inspectorul-șef al Inspecției judiciare și propunerii de revocare din funcție a inspectorului-șef.**

Mă opun oricărei propuneri de completare a conținutului *Raportului 2020*, în condițiile în care un astfel de demers și-a dovedit inutilitatea când, în anul 2017, Plenul CSM a solicitat Deloitte Audit S.R.L. completarea Raportului de audit privind managementul Inspecției Judiciare pe anul 2016 iar **răspunsul entității auditoare nu a venit niciodată** (acesta nu a împiedicat atribuirea către același S.R.L. a contractului de audit și pentru anii 2017-2019), ajungându-se ca, la 08.10.2020, când s-a discutat de către Plenul CSM să se constate ca rămasă fără obiect analiza Raportului 2016 ca urmare a faptului ca primul mandat al inspectorului șef expirase.

În cazul în care Raportul de audit este respins și, drept consecință firească, comisia prevăzută art. 67 alin. 5 din Legea nr. 317/2004 este convocată pentru analiza modalității de îndeplinire de către Inspectorul-șef a atribuțiilor manageriale, solicit **stabilirea unui calendar pentru desfășurarea acestei proceduri de revocare**, care să cuprindă:

- stabilirea unui termen scurt pentru **redactarea hotărârii Plenului** - 10 zile la pronunțare,
- stabilirea unui termen pentru **constituirea** comisiei prevăzute art. 67 alin. 5 din Legea nr. 317/2004 - 15 zile de la adoptarea hotărârii Plenului de respingere a Raportului de audit 2020,
- stabilirea unui termen pentru convocarea comisiei - 10 zile de la constituire,
- stabilirea unui **termen de convocare a Plenului** pentru dezbaterăa concluziilor comisiei - 45 de zile de la redactarea hotărârii Plenului de respingere a Raportului de audit 2020

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigurăm de întreaga noastră considerație.

Stelian-Cristian ION

Ministrul Justiției